

To by bylo MEGA

Zatímco minulý týden jsme „drželi úhel“, v tomto krátkém zamyšlení bych si dovolil použít další „slangový“ výraz dnešní mládeže (který se vzhledem k tomu, že ho znám i já, už určitě nepoužívá) a to „mega“. V době největšího rozmachu se toto synonymum slova „skvělé“ mezi nejmladší generací používalo buď jako zájmeno (př. „to se mi mega líbilo“), jako přídavné jméno měkké (kde si uživatel nemusí lámat hlavu s rodem) doprovázející podstatné jméno (jako příklad uvedu „mega párty“), případně samostatně, což je i případ dnešního nadpisu. Nevím, zda čtenářův cit pro jazyk český trpí při vyslovení podobných novotvarů stejně jako ten můj, každopádně se dnešní sloupek netýká pravopisu našeho krásného jazyka, nýbrž budoucnosti naší krásné země, a to konkrétně v souvislosti s návštěvou premiéra v Bílém domě a tanečky Velké Británie kolem jejího odchodu z Evropské unie.

Při návštěvě Bílého domu se totiž premiér České republiky zmínil, že se mu zamlouvá Trumpův slogan a záměr Make America Great again (v USA známým pod akronymem MAGA), což volně přeloženo znamená „Ať je Amerika zase skvělá“, a že má podobný plán také pro Českou republiku. To je každopádně chvályhodné, již s ohledem na skutečnost, že každá společnost by měla mít vizi, optimismus a cíl. Jak řekl jeden z největších českých básníků 19. století Svatopluk Čech: „Sláb jenom ten, kdo v sebe ztratil víru, a malý ten, kdo zná jen malý cíl“. Český jazyk a obecně česká společnost nemá obvykle takové sklony k patosu jako angličtina, i když nejmladší generace pod vlivem angličtiny „miluje nakupovat, nebo naopak nenávidí domácí úkoly“, zatímco moje generace si ještě vystačila s poněkud méně dramatickým „dělám něco rád, popř. něco dělám nerad“. Zkrátka i na našem jazyku bylo ještě donedávna znát, že nemáme rádi extrémny a naopak jsme oproti Anglosasům třeba i v tom, že si nezačneme hned tykat a oslovovat se křestním jménem, trochu opatrnější.

Doba Svatopluka Čecha, v jehož tvorbě se patos objevuje poměrně často, s trochou nadsázky snese přirovnání se současností, alespoň v tom ohledu, že se opět jako národ nacházíme v zdánlivě nefunkčním, přebyrokratizovaném mnohonárodnostním společenství, kde „země koruny české“ hraje druhé housle. Zatímco před 150 lety se jednalo o Habsburskou monarchii, nyní tak někdy může se svými zdánlivě zbytečnými nařízeními a „pokrokovou politikou“ působit Evropská unie. K Rakousku-Uhersku pak Evropskou unii přirovnávají, co se politického systému týče, dokonce i někteří teoretici evropské integrace. Ještě další pak Evropskou unii přirovnávají k autu, které jede neznámo kam, nemá brzdy, zasekl se plynový pedál, přičemž na volant si na malou chvíli sáhne každý z členských států, ale vždycky přitom sedí na klíně Německu nebo Francii.

Před několika lety se za ruční brzdu pokusila zatáhnout Velká Británie. Nepodařilo se, jízda se sice mírně zadrhla, na zadním sedadle začalo pár menších zlobivců kopat do předních sedaček, nicméně maďarští a polští psi štěkají, karavana jede dál. Zastavovat, ani měnit směr se nebude, občas se nechá hlasovat o tom, jestli je za potřebí ještě víc šlápnout na plyn, a když náhodou osazenstvo nesouhlasí, bude se hlasovat, dokud souhlasit nezačnou.

Když nezabrala ruční brzda, pokusila se Velká Británie (ten neopatrný Anglosas) vystoupit „za jízdy“. Kdo to někdy zkusil, ví, že to není žádná „sranda“ a jeden si při tom může pořádně natlouct. Ti, kdo sedí vepředu, to moc dobře vědí a tak trochu chtějí z toho dlouhána, co by sice mohl sedět vepředu, ale celou dobu se tvářil, že do auta vlastně ani nepatří a nikam jet nechce, udělat odstrašující případ.

Co kdyby pak taková věc napadla i někoho dalšího? I proto můžeme hlasování v britském parlamentu o možném odkladu Brexitu chápat jako strach vyskočit a raději možná v autě zůstat.

A co opatrnější Češi? Co kdyby tím dalším neukázněncem se snahou vystoupit byla Česká republika? Asi by neměla. V autě je teplo, bezpečno, občas dostaneme i nějaké to lízátko, abychom vzadu moc nekřičeli a nerušili ty za volantem a mapou v ruce. Sami se pak chováme trochu jako za „císaře pána“. Volíme buď metodu pasivní rezistence, nebo lízátkovou (znalci historii si vzpomenou na drobečkovou) politiku. V prvním případě děláme, že žádná Evropská unie neexistuje (k minulým volbám do Evropského parlamentu přišlo jen 18 % voličů), a že s námi nepodstatnými Čechy nestojí ani nepadá. V druhém případě se s kamarády z Visegrádu domluvíme, že ty vepředu trochu pozlobíme, ale jak přijde na lámání chleba a hrozí, že bychom lízátko za poslušnost nedostali, tváříme se, že je vlastně vůbec neznáme.

A teď už konečně zpátky k nadpisu. Prvním krokem pro to, aby Česká republika byla (zase) skvělá je, aby Evropa (EU) byla ZASE skvělá, taková naše MAGA, tedy spíše MEGA - Make Europe Great Again.

A tady se dostáváme zpět k analogii s autem. Auto je třeba zastavit a podívat se mu pod kapotu, zjistit, proč se zasekl plynový pedál a pořádně prověřit brzdy. Takovou generálkou by mohl být návrat do servisu s názvem Maastricht. Poslední STKáčko s názvem Lisabonská smlouva totiž nedopadlo úplně nejlépe. Mechanik nám tvrdil, že nás zlobí tak zvaný demokratický deficit, a že ho nejlépe opravíme tím, že od motoru odpojíme členské státy a zapojíme turbodmychadlo s názvem Evropský parlament. I když to může být v některých případech velmi důležitá a prospěšná součástka, musíme si jí všimnout a kontrolovat, jestli pracuje správně. K tomu budeme mít příležitost již za dva měsíce, kdy máme možnost velkou část (nebo taky součástku celou) vyměnit. Potom se uvidí, jestli naše auto pojedě „mega“, nebo ho podobně jako Rakousko-Uhersko zastaví až pořádná havárie.

Jan Doležal, Agrární komora